

Rešerše článku:

Procházka, J. (2021). Využití formativního hodnocení v českém základním školství. *Studia paedagogica*, 26(2), 25–45.

1. Jaká je výzkumná otázka? Jaký byl cíl výzkumu?

Výzkumná otázka článku zní: *Jak učitelé na 1. a 2. stupni základních škol v České republice chápou a využívají formativní hodnocení ve své praxi?*

Cílem výzkumu bylo popsat a analyzovat způsoby, jakými učitelé implementují principy formativního hodnocení (např. poskytování zpětné vazby, stanovování cílů učení, sebehodnocení žáků), jaké přístupy preferují a jaké překážky vnímají při jeho uplatňování.

2. Jaké byly metody sběru dat? Kdo byli účastníci výzkumu (respondenti)?

Výzkum byl realizován metodou polostrukturovaných rozhovorů a dotazníkového šetření.

- **Rozhovory** byly vedeny s 15 učiteli z různých krajů ČR (8 z 1. stupně a 7 z 2. stupně), přičemž výběr byl záměrný s ohledem na zkušenost s formativním hodnocením.
- **Dotazník** vyplnilo celkem 212 učitelů z celé ČR (poměrně rovnoměrně zastoupeny oba stupně ZŠ).
Kromě toho byly analyzovány i vybrané školní dokumenty (plány výuky, hodnoticí archy, portfolia žáků).

3. Jaké jsou hlavní nálezy?

Výzkum ukázal, že většina učitelů zná základní principy formativního hodnocení, ale jejich uplatnění v praxi je velmi variabilní.

- **Silné stránky:** Učitelé častěji využívají slovní zpětnou vazbu, práci s cíli a kritérii hodnocení. Na 1. stupni je formativní hodnocení často součástí běžné výuky, zejména díky osobnímu kontaktu s žáky a nižšímu počtu předmětů.
- **Nedostatky:** Sebehodnocení a vrstevnické hodnocení jsou využívány méně často, často chybí systematičnost a propojení s plánováním výuky.

- **Překážky:** Mezi nejčastější problémy učitelé uváděli nedostatek času, obavy ze subjektivity, tlak na klasifikaci a chybějící podporu vedení školy.
- Výzkum rovněž poukázal na význam podpory formativního hodnocení ve vzdělávání učitelů, zejména formou sdílení dobré praxe a dlouhodobého profesního rozvoje.

Citace článku:

Procházka, J. (2021). Využití formativního hodnocení v českém základním školství. *Studia paedagogica*, 26(2), 25–45. <https://doi.org/10.5817/SP2021-2-2>